

L'antic forn de pa

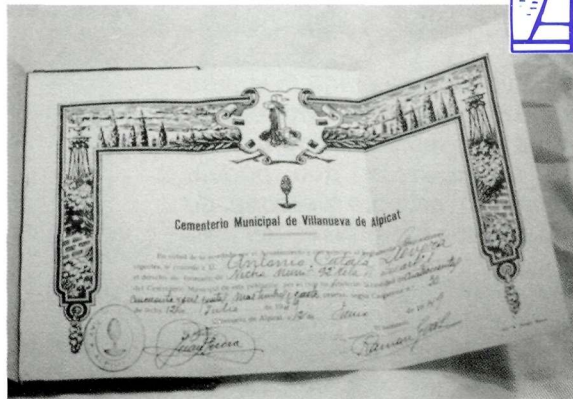
Aquest curiós i espectacular títol de cementiri aparegut en una capça de sabates ens transporta als anys quaranta, poc després de la construcció de l'actual cementiri municipal, moment en què es van estendre aquests títols. Fidel reflex d'aquests temps, veiem, en la portada, l'escut franquista i la castellanització total del nom del

poble. Per acabar de situar-nos en l'època, en el seu interior, hi ha dos fulls diferents per inscriure los *varones* i las *hembras*; fins i tot quan es descansava en pau hi havia categories.

La història d'aquest títol és un bon testimoni d'un època, com ho han estat els diferents cementiris que ha tingut Alpicat.

Antigament, des de la fundació del poble fins ben entrat el segle XIX, el cementiri se situava a la part posterior de l'església. Però fou a partir d'una normativa governamental de 1840 que s'obligà, per qüestions sanitàries, a traslladar els cementiris a l'exterior de la població.

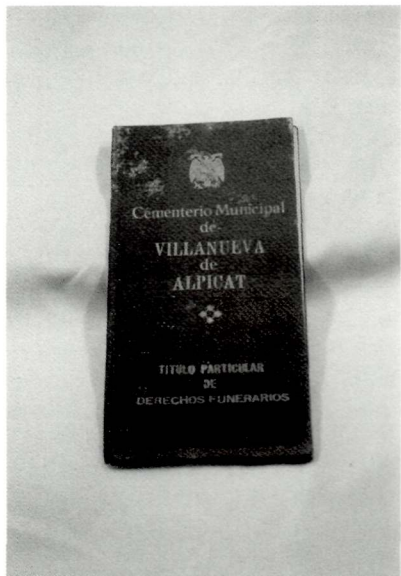
L'antic cementiri d'Alpicat estava situat en les actuals confluències del carrer del Nord i la plaça de Gaudí. També es feien sepultures a l'interior de l'església, però foren esporàdiques i només a mitjan

segle XIX.

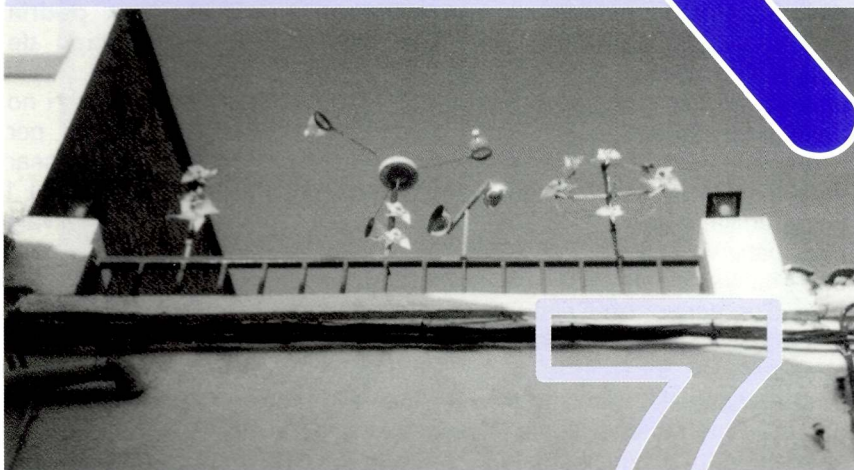
Les circumstàncies històriques de la guerra civil van fer que el cementiri veiés la trista història de 22 persones afusellades en els seus murs i que, durant els mesos que el front s'establí al Segre, el cementiri d'Alpicat fos el de Lleida. El gran nombre d'enterraments obligà a la construcció del nou (l'actual), més allunyat del poble, en el camí d'Alguaire.

Fabià Corretgé Blasi

Sabeu on

és?

Continuant la secció encetada en el número 9 de la revista, us proposem que descobriu aquest racó del nostre poble.

Sabeu on és?

La foto publicada en el número anterior és la façana de ca la Quela, al carrer Major núm. 36

COLLECCIONS

INDICEXINANTIA

Entrevista a Ramon Soler

per Marçal Abella i Robert Queral

Cada vegada que algú fa la xifra quasi màgica de 100 anys ens ve a tots una mica d'afany tafaner per la seguretat que podem gaudir en primera persona de fets que són història i és per això que avui el nostre entrevistat, el Sr. Ramon Soler Euras, nascut el dia 28 de març de l'any 1901, de ben segur que ens farà passar una bona estona, compartint amb tots nosaltres les seves vivències i els seus records.

Que recorda d'aquells anys al seu poble natal, Vilada?

Quan vaig començar a fer feina, anava al bosc a buscar llenya per passar l'hivern; després, quan vaig ser més grandet, vaig anar a Manresa a fer de botiguer durant un any, abans de venir a Lleida.

A Vilada vaig viure fins als dinou anys i el recordo com un poble petit, però molt bonic, que està a prop de Berga.

Tenim entès que va treballar de molt jove en una mina de carbó. Era una tasca dura? Expliqui'ns alguna cosa.

Era una feina molt dura; la mina era experimental i molt petita, però no hi vaig treballar gaire temps perquè quan el propietari va trobar allò que buscava, la va tancar i tots cap a casa. La mina era molt a prop del poble, a dos o tres quilòmetres.

Quines feines va fer a la seva joventut fins arribar a Lleida?

Ui!, vaig fer tantes coses!, de pastisser, a Manresa, en una botiga de queviures, on també hi feien pastissos... Allí, per cert, em vaig cremar la mà amb sucre molt calent, fent volados, que son els azucarillos que diríem en castellà, que es fan amb sucre bullent.

Per què varen decidir els seus pares venir a Lleida?

Els meus pares tenien un establiment a Vilada, i, com que ja estaven cansats del poble petit, van buscar un altre lloc que els pogués agradar. Van agafar el tren, primer cap a Manresa, després cap a Lleida, buscant un establiment que els agradés, i així vàrem fer cap a Lleida, on vam arribar el

dia de la Festa Major. Van comprar una botiga al núm. 20 de la plaça de la Sal. Primer era una botiga on

"Quan vaig començar a fer feina, anava al bosc a buscar llenya per passar l'hivern"

venien moltes coses, però de poca importància, i quan va arribar, el meu pare va començar a vendre espartenyas i, més endavant, per mitjà d'un senyor de Calataiud va començar a vendre'n en més quantitat.

Jo primer treballava amb un senyor del meu poble que venia vins; anàvem cap a Vinaixa i cap a Vimbodí on fèiem el vi, i després el portàvem a Lleida. Després ja vaig treballar de representant de

calçat.

Quines anècdotes ens podria explicar de la seva etapa de viatjant de calçat.

Una vegada estava a Tremp i no gosava entrar a la botiga per vendre el que portava. Vaig passar molta estona passejant amunt i avall del carrer fins que al final vaig poder decidir-me a entrar..., però creieu-me que hi vaig estar molta estona al carrer abans d'entrar.

Digui'ns com va conèixer a la seva esposa i quan i on es va casar.

"Una vegada estava a Tremp i no gosava entrar a la botiga per vendre el que portava."

Mireu, estava a Bellcaire d'Urgell de representat d'espardenyes i, en sortir de la botiga, ella estava al portal del costat, que era casa seva, i vàrem començar a parlar. Després, vaig anar a la fonda i, a l'endemà, jo havia d'anar cap a Linyola; en el cotxe de línia, de casualitat, em vaig seure al costat d'ella. L'endemà també vam anar

"anàvem amunt i avall pel carrer, ella amb les seves amigues i jo amb els meus amics"

cap a Mollerussa en el mateix cotxe de línia; ella anava a Barcelona i jo la vaig acompanyar fins a l'estació. Al cap d'un temps determinat, no sé ben bé quan temps, pel carrer Major de Lleida la veig, però no vàrem parlar. Al dia següent, al cine, també de casualitat, l'acomodador em va seure al costat d'ella i, en sortir, adéu, adéu! Però al dia següent anàvem amunt i avall pel carrer, ella amb les seves amigues i jo amb els meus amics, mirant-nos fins que ens vam decidir a parlar i a festejar i finalment ens vàrem casar a

Bellcaire.

Com era Lleida? les seves carreteres, la seva gent, els seus paisatges...

Fa tant de temps, que ja quasi no me'n recordo. Hi havien molt pocs cotxes. Llavors hi havia els cotxes de l'Alsina. Sí, recordo que nosaltres en vàrem tenir dos o tres de cotxes.

Amb companys de la mina

Dels records de la seva infantesa, quin ha estat el que l'ha acompanyat durant la seva vida.

Tenia una tieta, que estava malalta, que vivia al costat, que s'havia de posar injeccions de

sangoneres i no hi havia ningú que li fes; jo, amb nou o deu anys, els hi posava i ella no volia que li fes ningú més que jo perquè deia que li feia molt bé.

Com veu l'avenç que té el món? li sorprèn o ja s'ha acostumat al fet que tot evolucioni tan de pressa que ja no li sorprèn?

No, no n'estic d'acostumat. És extraordinari quan un veu una cosa que abans era blanca i ara és negra i a l'inrevés.

Expliqui'ns com van afectar la seva vida canvis com l'arribada de la llum elèctrica al poble, el telèfon, les carreteres..., coses que trobem tan quotidianes que ens semblen que han existit sempre.

Quan va arribar la llum jo era molt petit. Me'n recordo més d'un xicot més gran, que era un parent meu, que es deia Miralles. Ell va fer la carretera que va de Berga cap a Vilada, cap a Borredà, cap a Sant Quirze, etc. Ell també va ser qui va portar la llum i l'aigua.

Les relacions familiars entre pares i fills, avis i néts, creu que són molt diferents ara d'abans?

Jo crec que és igual, tot i que ara potser trobem casos estranys, casos en què ningú sap com han vingut, com es barallen a casa, com es discuteixen pares i fills..., vés a saber.

LA PAJARADOR

Vista general de Vilada, poble natal de Ramon Soler

